

مدیر گروه تاریخ، سیره و سادات بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در گفت‌وگو با قدس تشریح کرد

توجه به هویت تمدنی با «اطلس جهانی سادات»

۲

دانش آموخته‌سوربن مطرح کرد

اربعین هسته مرکزی «مقاومت»

مرتضی کتبی، استاد بازنشسته روان‌شناسی اجتماعی دانشگاه تهران دارای درجه دکترا در رشته تخصصی زبان و ادبیات فرانسه و دو لیسانس زبان فرانسه و انگلیسی و یک لیسانس روان‌شناسی از دانشگاه سوربن فرانسه است. وی که به پدر علم سنجش افکار در ایران شناخته می‌شود، در تابستان ۱۳۴۵ نخستین نظرسنجی علمی را در ایران برای سازمان تازه‌تأسیس تلویزیون ملی انجام داد. استاد مرتضی کتبی مؤسس انجمن فارغ‌التحصیلان علوم اجتماعی در ایران است و انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران را با کمک همکارانش تأسیس کرده و در زمان حاضر نیز مدیریت گروه زبان و ادبیات فرانسه ...

آغاز به کار سومین رویداد بین‌المللی نوآوری اربعینی

ویژه‌فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۲۳۰ |

نکته‌ها/ آیت‌الله حائری شیرازی

زیارت روزانه

سیدالشهدا علیه السلام

به سفارش

امام صادق علیه السلام

آزمون کتبی طرح ملی «تحفیظ رضوی» برگزار شد

رقابت ۸۰۰ حافظ قرآن

آغاز به کار سومین رویداد بین‌المللی نوآوری اربعینی

نوآوری‌ها و ایده‌های اربعینی را به رویداد «روشنا» بفرستید

بازخوانی سخنان ۴۹ سال پیش رهبر انقلاب

اربعین یعنی میعاد شیعیان

در یک کنگره بین‌المللی و جهانی

کتابخانه

«مشکور» تشکری منتشر شد

به همت انتشارات آستان قدس رضوی کتاب «مشکور» منتشر شد.

رمان مشکور از جمله آثار زنده‌یاد سعید تشکری؛ نویسنده، پژوهشگر، منتقد و مدرس ادبیات داستانی و دینی کشور است. این رمان به وقایع دوران امامت امام کاظم(ع) و امام رضا(ع) می‌پردازد و شخصیت اصلی داستان «یونس بن عبدالرحمن» از رجال فرزانه و سرآمد در علم حدیث است که محضر امام باقر(ع) و امام صادق(ع) را درک و از امام کاظم(ع) و امام رضا(ع) روایت کرده است. او همچنین وکیل امام رضا(ع) بوده و از او به عنوان فقیه‌ترین و میرزترین شاگرد امام، همواره یاد می‌شود. در این رمان مخاطب با مهم‌ترین وقایع ۳۵ سال امامت موسی بن جعفر(ع) آشنا می‌شود. این اثر در ۱۸۸ صفحه و با شمارگان هزار نسخه و قطع رقعی منتشر شده و با قیمت ۶۵۰هزار ریال در فروشگاه‌های کتاب و محصولات فرهنگی به‌نشر در مشهد و سراسر کشور در دسترس علاقه‌مندان قرار دارد.

این خبر حاکی است، کتاب‌های غریب قریب، آبی‌ها، موقف، اوسنه گوهرشاد، هشت قصه، مردمان قصه کنند

و قصه‌های آمین از

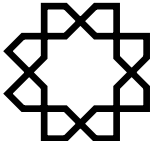
دیگر آثار زنده‌یاد سعید تشکری است که در به‌نشر منتشر شده است.

سعید تشکری از نویسندگان مطرح کشور که آثار متعددی در حوزه رضوی دارد، بهمن سال ۱۴۰۰ در سن ۵۸ سالگی درگذشت و پیکر وی در حرم مطهر رضوی به خاک سپرده شد.

نگو اروپای

از پَر قنداق

سلام...

محمدحسین نیکبخت |

نام جابر بن عبدالله انصاری با «اربعین حسینی» پیوندی جاودانه دارد؛ او و همراهش، عطیه عوفی نخستین کسانی بودند که با گذشت ۴۰روز از واقعه جانگداز عاشورا، خود را به مرقد مطهر سیدالشهدا(ع) رسانده و با چشمانی اشکیار و قلبی حزین، آن مکان مقدس را زیارت کردند. این رویداد در زندگی جابر چنان بزرگ و قابل توجه است که دیگر زاویه‌های حیات وی را تحت پوشش قرار داده و کمتر کسی می‌داند که این صحابی عالی‌قدر و خوش‌سابقه، در سال‌های طولانی عمر خود، چه حوادثی را پشت سر گذاشته و روزگار را چگونه گذرانده است؟ جابر و اقدام او برای زیارت مرقد مطهر امام حسین(ع)، سرآغاز پرونده‌ای تاریخی است که ما آن را با نام زیارت اربعین می‌شناسیم. در رواق امروز قصد داریم با جابر و زندگی او بیشتر آشنا شویم.

■ فرزند شهید احد

جابر بن عبدالله بن عمرو در یثرب به دنیا آمد؛ شهری که پس از هجرت رسول خدا(ص)، مدینه‌النبی نامیده شد. پدر جابر یعنی عبدالله بن عمرو از نخستین مسلمانان شهر مدینه بود. او به عنوان یکی از بزرگان قبیله خزرج در سال ۱۳ بعثت، در پیمان سِری «عقبه دوم» شرکت کرد؛ پیمانی مخفیانه که بر اساس آن، اهالی یثرب متعهد می‌شدند از پیامبر خدا(ص) و دعوت ایشان حمایت کنند. این پیمان، مقدمه هجرت خاتم‌الانبیاء(ص) به یثرب بود.

عبدالله بن عمرو یکی از آن ۱۲ نفری محسوب می‌شد که رسول اکرم(ص) آن‌ها را برای دعوت مردم یثرب به اسلام برگزید. عبدالله تا پایان عُمر مسلمانی معتقد باقی ماند و در غزه احد، هنگام حفاظت از جان پیامبر خدا(ص) به شهادت رسید. برخی مورخان معتقدند جابر با وجود جوانی، در پیمان عقبه دوم حضور داشته است.

او بعدها در بسیاری از جنگ‌های (غزوات) رسول خدا(ص) حضور داشت و طبق گزارش «ابن‌عساکر» در «تاریخ شهر دمشق»، دست‌کم در ۱۹ نبرد در رکاب پیامبر(ص) شمشیر زد.

است.دوباره عکس‌ها را تماشا می‌کنم. نوزاد زیبا و جان دلی پایش را گذاشته به این دنیا که اگر به حساب کتاب بود دو ماه دیگر باید می‌آمد. اما خب تقدیر چیز غریبی است. اول صبحی قلمیم می‌افتد به ریتم تند و کلی قربان صدقه صورت سرخش می‌روم. قربان هفت ماهه عزیزی که فرسنگ‌ها دور است. عینکم را که می‌زنم و دقیق که می‌شوم می‌بینم روی پَر قنداق متولد نوشته‌اند؛ «سلام سلام. میدونم یک کم زود اومدم. اما خوش اومدم دیگه و اینا. راستی! نگفتم که. حسین آقا هستم، هشت ساعته از بلژیکی...فعلاً».

■ مجهز به سلاح دانش

با این حال آنچه موجب امتیاز جابر بن عبدالله نسبت به برخی دیگر از اصحاب می‌شود، تلاش و حضور وی در صحنه‌های نبرد نیست؛ او را به عنوان شخصیتی اهل علم و علاقه‌مند به جمع‌آوری و ضبط احادیث رسول خدا(ص) می‌شناسند. «ابن‌سعد» و «ابن‌عبدالبرّ»، جابر را «حافظ سنت نبوی» و صاحب فتوا می‌دانند. او چنان به فراگیری احادیث پیامبر خدا(ص) اهتمام داشت که نقل است برای شنیدن بی‌واسطه یک حدیث درباره قصاص، از مدینه به شام سفر کرد. جابر در سال‌های پایانی عمر خود، بیشتر وقتش را در مسجدالنبی در مدینه یا مسجدالحرام در مکه می‌گزراند، به آن امید که روایتی تازه از رسول خدا(ص) بشنود و این‌ها همه علاوه بر روایت‌های پرشماری بود که وی شخصاً از آن

■ دل‌بسته خاندان رسالت

با وجود آنکه فعالیت‌های جابر بن عبدالله عموماً در امور علمی و دینی متمرکز بود، اما وی در دوران خلافت امیرمؤمنان(ع)درزمره اصحاب‌نزدیک‌وسربازان فداکار آن حضرت قرار گرفت؛ موضوعی که در دوره خلفای قبل، به ندرت اتفاق می‌افتاد. جابر در زمره گروهی از یاران امام علی(ع) بود که به آن‌ها «شرطه‌الخمیس» می‌گفتند؛ گروهی فداکار و از جان گذشته که برای پیشبرد اهداف حکومت عدل علوی از هیچ فداکاری‌ای دریغ نمی‌ورزیدند. جابر به دلیل همراهی با امام(ع) و دفاع از حریم ولایت از شخصیت‌های مورد اعتماد و وثوق شیعه است. او پس از شهادت امیرمؤمنان(ع) از اصحاب امام حسن(ع)، امام حسین(ع) و امام سجاد(ع) بود و پس از دیدار با امام محمدباقر(ع) در سنین نوجوانی آن حضرت، سلام‌رسول خدا(ص)را به ایشان رساند. جابر در زمان واقعه کربلا، پیرمردی نابینا

تomb of Jaber bin Abdullah (Anasari)

بود، اما اقدامش برای زیارت مرقد امام حسین(ع)، آن هم در آن فضای مسموم و پراختناق، نشان از عشق بی‌پایان او به خاندان رسالت دارد. جابر بن عبدالله انصاری همان طور که اشاره شد، در سال‌های آخر عمر خود در مکه و مدینه روزگار گذراند. در آن ایام، حجاج بن یوسف ثقفی، حاکم سفاک اموی بر این مناطق حکومت می‌کرد و رفتاری تند و خشن با معبود اصحاب باقیمانده رسول خدا(ص) از جمله جابر داشت. این صحابی جلیل‌القدر سرانجام در حدود سال ۷۵قمری دار فانی را وداع گفت و در مدینه به خاک سپرده شد؛ تعدادی از دانشمندان بزرگ جهان اسلام و به ویژه شیعه از جمله شیخ مرتضی انصاری، از نوادگان جابر بن عبدالله هستند.

حضرت شنید و ضبط کرد؛ جابر راوی احادیث بسیار مشهوری همچون «حدیث جابر» (روایتی از رسول خدا(ص) که در آن نام ائمه(ع) پس از آن حضرت نقل شده است)، «حدیث ثقلین»، «حدیث غدیر» و «حدیث شهر علم» است. جابر بن عبدالله به دلیل تسلط بر دانش روایی و تفسیری، در مدینه حلقه درس تشکیل می‌داد و بسیاری از بزرگان جهان اسلام در درس او حاضر می‌شدند و از وی حدیث نقل می‌کردند. عمر طولانی وی، این فرصت را به خیل پرشمار علاقه‌مندان احادیث نبوی داد که با یک واسطه از رسول خدا(ص) روایت بشنوند و برای دیگران نقل کنند.

می‌خندم... به جملات پَر قنداق و به سورپرایزی که روزم را ساخت... می‌خندم و چشم‌هایم را آرام می‌بندم تا به خیلی چیزها فکر کنم... دیگر بین خواب و بیداری نیستم... فامیل محترم، اول صبحی خوابم را تاراند... به نورسیده‌ای که قرار بود نوامبر تشریف بیاورد و حالا توی شهریور سروکله‌اش پیدا شده مگر می‌شود فکر نکرد؟... به وقت و ساعت و ماهی که تویش داریم نفس می‌کشیم... به پرستار اروپایی که چند ساعت پیش دور پابندی در زایشگاه بروکسل نوشت حسین... به این نام که فراوانی دارد در

ایل و تبارمان... چهره سرخ و پف‌آلود نوزاد عجول می‌خرخ‌د توی سرم و نمی‌شود فکر نکنم به نوادگان عموهایم، به پسرعمه‌ام، به خاله‌زاده‌ام، به فرزند دوساله پسرדایی‌ام، به امیرحسین، محمدحسین، عطا‌حسین و علی حسین‌های فامیل... به نسلی که قرار است بگویند که هستند؟ پیروان کدام دین؟ مسلمان زاده‌هایی که فرقی نمی‌کند کجا، ایران، آفریقا، اروپا، هر گوشه جهان، می‌خواهند روایتگر صاحب اسمشان باشند.

باشند: «صلی الله علیک یا مظلوم یا مظلومین... به این نام که فراوانی دارد در

منبرمجازی

برکات اربعین

آیت‌الله غروی | ائمه اطهار(ع) نور واحد هستند... اما امام هادی(ع) زمانی که بیمار شدند شخصی را برای زیارت قبر امام حسین(ع) فرستادند و از این طریق طلب شفا داشتند. وقتی پرسیدند شما خودتان حائز هستید، پس چرا از کسی که به سوی حائز حسینی می‌رود درخواست شفا دارید، فرمودند: رسول خدا(ص) هم کعبه را طواف می‌کرد و حجرالاسود را می‌بوسید و خدای سبحان به او فرمان داده بود که در عرفه وقوف کند. این‌ها جاهایی هستند که خدا دوست دارد در آنجاها یاد شود؛ من نیز دوست دارم در جاهایی که خدا دوست دارد خوانده شود، برایم دعا کنند.

بسته به زاویه دید ما که می‌تواند مادی یا معنوی باشد، زیارت می‌تواند صرفاً یک عمل سمبلیک و یا عملی با آثار و برکات متعالی محسوب شود. زیارت به نحوی احترام به مؤمن بوده و احترام بدن و قبر شخص مؤمن و ولی خدا به دلیل ارتباطش با روح بلند اوست.

زیارت امامان معصوم(ع) و پیامبر اکرم(ص) جایگاه خاص و ویژه‌ای داشته و غیر از اینکه بیعتی با آنان تلقی می‌شود، آثار متنوعی مانند عنایت آنان را نیز به دنبال خواهد داشت.

برای نگه داشتن نهضت حسینی یکی از بزرگ‌ترین راهکارها زیارت اربعین است و باید از این ظرفیت استفاده‌های هر چه بیشتر صورت گیرد. در نتیجه با زیارت اربعین برکاتی نصیب مردم می‌شود که در هیچ عبادت دیگری وجود نداشته و ویژه این عمل معنوی است. اصولاً عقاید انسان‌ها با عمل به آن‌ها تثبیت می‌شود... کسی که برای برگزاری هر چه بهتر مراسم اربعین و سایر مراسم مانند آن تلاش می‌کند، عملاً بُعد عقیدتی خود را تقویت می‌کند.

شخصی که در این سفر معنوی شرکت می‌کند باید صبر بیشتری بوززد، سرمایه‌گذاری مالی کند، حلم داشته باشد، از استراحت خود بزند و این‌ها همه در راه ولایت امام و در راه خدا بوده و دارای اهمیت و آثار سازنده است. مجالس امام حسین(ع) و زیارت اینچنینی ایشان سبب استواری بیشتر توالی انسان نسبت به ائمه اطهار(ع) و افزایش صبر و شکیبایی در راه خدا می‌شود. ما در مورد هیچ کدام از معصومین(ع)، اربعین نداریم... ما با شرکت در پیاده‌روی اربعین دشمنان اسلام را در موضع انفعالی قرار می‌دهیم. شیعه باید حقانیت خود را در رابطه با عزاداری امام حسین(ع) حفظ کرده و با ابزار اربعین دشمنان اسلام را در موضع انفعالی قرار دهد. این حرکت درست مثل حرکتی است که در ایام حج انجام می‌گیرد و می‌تواند اسلام را بیمه کند. به همین خاطر است که حضور در پیاده‌روی اربعین یکی از نشانه‌های مؤمن شمرده می‌شود.